

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O
IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UREDU ZA SUZBIJANJE
KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona, sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. alineje 1., članka 16. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», broj 41/2001 i 55/2001 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE CE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

I. Ispunjavajući obveze preuzete međunarodnim konvencijskim pravom (Kaznenopravna konvencija o korupciji VE, «Narodne novine» - Međunarodni ugovori, broj 11/2000 i Konvencija UN protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, «Narodne novine» - Međunarodni ugovori, broj 14/2002) i uskladujući zakonska rješenja sa zakonodavstvima europskih zemalja koja se odnose na područje suzbijanja korupcije i organiziranog kriminaliteta, u cilju efikasnijeg suzbijanja korupcije i organiziranog kriminaliteta, Hrvatski sabor je 28. rujna 2001. godine donio Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (u daljnjem tekstu: Zakon o USKOK-u) koji je objavljen u Narodnim novinama broj 88/2001, a stupio na snagu 19. listopada 2001. godine, dok su izmjene i dopune izvršene u veljaci 2002. godine («Narodne novine», broj 12/2002).

Tim Zakonom Republika Hrvatska je preuzela temeljne ustanove iz navedenih konvencija, kao što su precizno i sveobuhvatno inkriminiranje sudjelovanja u organiziranoj zločinackoj grupi, kao i pranja novca od koristi ostvarene kaznenim djelom, propisivanje posebnih antikorupcijskih mjera, osiguranje oduzimanja i privremenog oduzimanja koristi od kaznenih djela organiziranog kriminaliteta, te ustanovljenje posebnih nadležnosti sudova i represivnih tijela za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Posebno je Republika Hrvatska, ispunjavajući obvezu iz članka 10. Konvencije UN protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta ustanovila kaznenopravnu odgovornost pravnih osoba Zakonom o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela od rujna 2003. godine («Narodne novine», broj 151/2003).

Funkcioniranje samog Ureda kao posebnog državnog odvjetništva i normativna rješenja Zakona temelje se na prožimanju represivne, edukativne i preventivne uloge USKOK-a u odnosu na fenomen korupcije, a isto tako i organizirani kriminal.

Ured djeluje za područje cijele države, sa sjedištem u Zagrebu, a počeo je s radom u prosincu 2001. godine.

II. Hrvatska je 2002. godine ratificirala Konvenciju UN o transnacionalnom organiziranom kriminalu sa dva dodatna protokola, te Kazneno pravnu konvenciju o korupciji, a navedene konvencije stupile na snagu. Ove konvencije obvezuju Hrvatsku da u svoje nacionalno kazneno zakonodavstvo implementira sve odredbe značajne za efikasno suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Hrvatska je 2002. godine stekla status članice UN Komisije za prevenciju kriminala i kazneno pravosuđe (predstavnici četrdeset država) i na trinaestoj sjednici Komisije u svibnju 2004. godine glavna tema bila je provedba UN Konvencije o transnacionalnom organiziranom kriminalu.

Nakon donošenja Zakona o USKOK-u zaključivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom Republika Hrvatska je preuzela obvezu na suradnju s drugim državama, što te obveze zahtijevaju, u suzbijanju i sprječavanju kaznenih i drugih nezakonitih aktivnosti, a posebno u odnosu na sprječavanje i kontrolu legalnih migracija, sprječavanje pranja novca i prihoda stecenih kaznenim djelima, ilegalnu proizvodnju i trgovinu drogama, trgovinu ljudima, korupciju, krivotvorenje novca, krijumčarenje, nedopuštenu trgovinu oružjem i terorizam. Odredbe članka 75. do 80. glave VII. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, načelno su u skladu sa odredbama Zakona o USKOK-u.

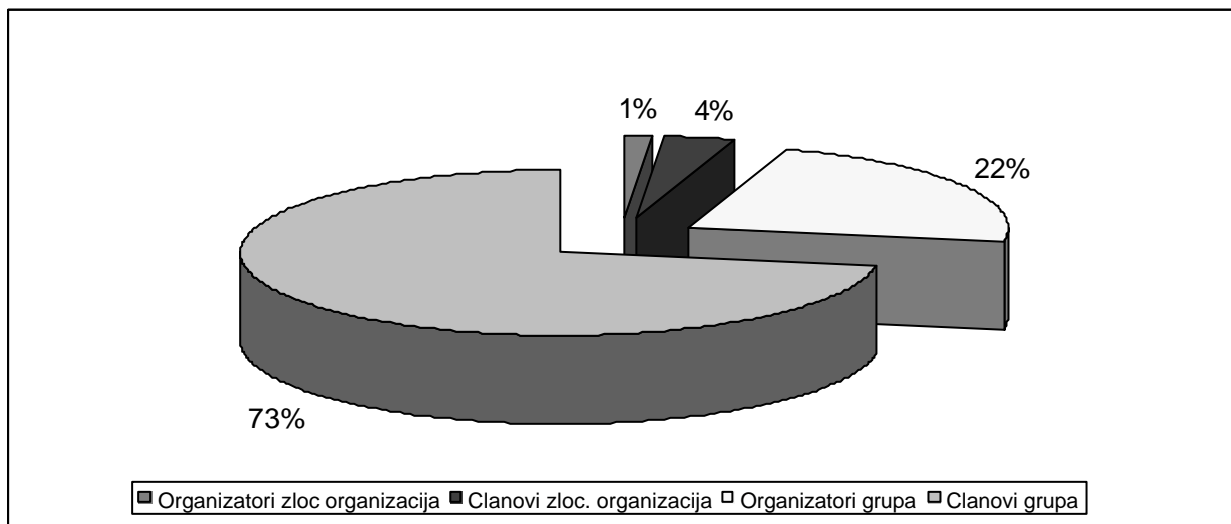
III. Stanje prijavljenog organiziranog kriminaliteta i koruptivnih kaznenih djela u 2002. i 2003. godini u Republici Hrvatskoj pokazuje sljedeće trendove:

a) Organizirani kriminalitet

Prema podacima Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u 2002. godini za kazneno djelo udruživanja za počinjenje kaznenog djela iz članka 333. KZ (organiziranje i pripadnost grupi ili zločinackoj organizaciji) bile su prijavljene 244 osobe. Od ukupnog broja prijavljenih osoba, 48 je bilo prijavljeno da su bili organizatori grupa, 176 da su bili pripadnici takvih grupa, a samo su 4 osobe bile prijavljene kao organizatori zločinackih organizacija, te 16 osoba kao pripadnici tih zločinackih organizacija (pojam grupe i zločinacke organizacije propisan je u članku 89. stavku 22. i 23. KZ).

U 2003. godini za kazneno djelo iz članka 333. KZ Uredu je bilo prijavljeno 229 osoba. Od ukupnog broja prijavljenih, 58 osoba je prijavljeno da su bili organizatori grupa, 169 je bilo prijavljeno da su bili pripadnici takvih grupa, a samo 2 osobe su bile prijavljene kao organizatori zločinackih organizacija, dok nije bilo prijave protiv pripadnika tih zločinackih organizacija.

Grafikon 1: Struktura organiziranog kriminaliteta prema podacima USKOK-a, 2002. i 2003.

Prema podacima Ureda za sprječavanje korupcije i organiziranog kriminaliteta izlazi da su organizirane skupine koje su bile prijavljene Uredu, bile organizirane najčešće za slijedeca kaznena djela:

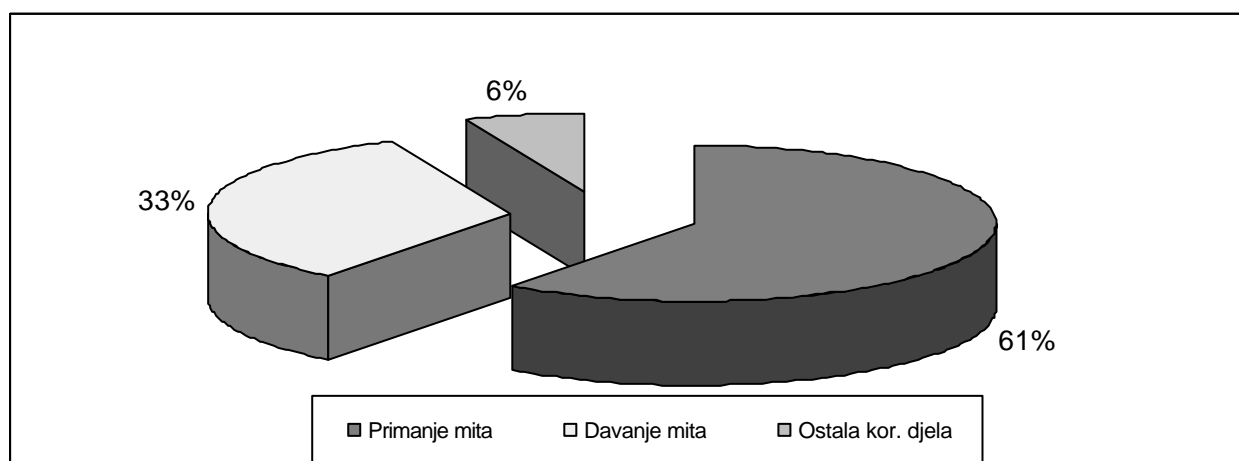
Svrha organiziranja	%
Ilegalno prebacivanje osoba preko granice	17,9%
Krada automobila	14,3%
Krivotvorenje novca i vrijednosnih papira	10,7%
Medunarodna prostitucija	7,1%
Ilegalna trgovina oružjem	7,1%
Krivotvorenje dokumenata	3,6%
Ilegalna trgovina cigaretama	7,1%
Krivotvorenja i prijevare	7,1%
Ilegalni uvoz	7,1%
Ostalo	3,6%

b) Koruptivna kaznena djela

Za ova kaznena djela Ured je u 2002. godini primio prijave protiv 138 osoba. Za *primanje mita* bilo je prijavljeno 89 osoba, pa u strukturi koruptivnih kaznenih djela prevladavaju ta kaznena djela, koja su bila zastupljena sa 65 %, zatim kaznena djela *davanja mita* zastupljena sa 32%, a 3% bilo je prijavljenih kaznenih djela *zlouporabe obavljanja dužnosti državne vlasti*.

U 2003. godini za ova djela Ured je primio prijave protiv 108 osoba. Kaznena djela *primanja mita* bila su zastupljena su sa 65 prijava ili 55,6%, slijede kaznena djela *davanja mita* zastupljena sa 34 prijave ili 36,8%, *zlouporaba obavljanja dužnosti državne vlasti* 5 prijava ili 4,3%, a 4 prijave ili 3,4% odnosi se na kazneno djelo iz članka 343. KZ – *protuzakonito posredovanje*.

Grafikon 2: Struktura prijavljenih koruptivnih kaznenih djela prema podacima USKOK-a, 2002. i 2003. godina

Potrebno je istaknuti da su kaznena djela iz članka 173. stavak 3. KZ po svojoj prirodi kaznena djela organiziranog kriminaliteta i bez njihovog iskazivanja kretanja ovih kaznenih djela ne možemo imati pravu sliku prijavljenog organiziranog kriminaliteta. Za kazneno djelo iz članka 173. stavak 3. KZ u 2002. godini bilo je prijavljeno 113 osoba, optuženo 94 i

osudeno 29 osoba. U 2003. godini za ovo djelo bilo je prijavljeno 180 osoba, optužene su bile 142 osobe i osudeno je 45 osoba.

Zbirni podaci prijavljenih osoba za kazneno djelo iz članka 333. KZ i za kazneno djelo iz članka 173. stavka 3. KZ uz manji broj prijavljenih osoba za druge oblike organiziranog kriminaliteta daju sliku prijavljenog organiziranog kriminaliteta. Za njega možemo reci da je samo dijelom otkriven, dok se značajna «crna brojka» nalazi u onim slučajevima kada do prijavljivanja, odnosno otkrivanja nije došlo.

IV. Od donošenja Zakona o USKOK-u do danas u njegovoj primjeni pojavilo se nekoliko pravnih pitanja kao što su:

- a) Pitanje djelokruga i nadležnosti Ureda i nadležnosti sudova (članak 21. i 24. do 26. Zakona);
- b) Organizacija Ureda i posebnih odjela sudova;
- c) Pitanje suradnje s policijom;
- d) Pitanje ovlasti Ureda u predistražnom postupku

ad a) Teškoce u određivanju djelokruga i nadležnosti Ureda pojavile su se nakon što je Vrhovni sud Republike Hrvatske (rješenje broj KŽ-I-746/02 od 17. listopada 2002.) zauzeo pravno stajalište u vezi nadležnosti Ureda (članak 21. ZUSKOK-a). Tim pravnim stajalištem određeno je da postoji prividni stjecaj između članka 333. KZ i odredbi o kaznenim djelima u kojima je kao kvalifikatorna okolnost propisano počinjenje kaznenih djela u sastavu grupe ili zločinacke organizacije. Tako je Vrhovni sud RH Uredu odrekao mogućnost za postupanje u nekim kaznenim djelima organiziranog kriminaliteta i ta su djela, kao što je zlouporaba opojnih droga koja je počinjena organizirano, a također i neka druga kaznena djela organiziranog kriminaliteta, prešla u nadležnost redovnih sudova.

Takvim stajalištem Ured je bio ujedno doveden u poziciju da tijekom predistražnog postupka za navedena kaznena djela ne može zahtijevati provedbu posebnih izvidnih mjera.

ad b) U vremenu od donošenja Zakona o USKOK-u Hrvatska je pristupila ključnim multilateralnim međunarodnim pravnim instrumentima koji sadrže dodatne odredbe vezane za učinkovito sprječavanje korupcije i borbu protiv organiziranog kriminaliteta. Tako je Hrvatska ratificirala Gradanskopravnu konvenciju o korupciji VE te Kaznenopravnu konvenciju o korupciji VE koja je i stupila na snagu u srpnju prošle godine. Budući da nadzor provedbe Kaznenopravne konvencije o korupciji provodi «Skupina država za borbu protiv korupcije (GRECO)» Hrvatska je pristupila Sporazumu kojim je utemeljen GRECO. U prvom evaluacijskom krugu u svibnju 2002. godine, u kojem je posebna pažnja posvećena funkcioniranju USKOK-a, Hrvatska je dobila nekoliko preporuka u cilju unapređenja rada USKOK-a, posebice u cilju suradnje sa drugim državnim tijelima. Vodeći računa o tim preporukama bilo je potrebno razmotriti dosadašnju organizaciju Ureda i posebnih odjela županijskih sudova za vođenje postupka i sudjenja za kaznena djela nadležna po ovom Zakonu. U dosadašnjem radu Ureda pojavilo se pitanje rada onih njegovih odjela koji do kraja 2003. godine nisu započeli s radom. Od njih (članak 12. Zakona) do tog datuma Ured nije uspio pokrenuti rad Odjela za istraživanje i dokumentaciju te Odjela za sprječavanje pojava korupcije i za odnose s javnošću. Težište dosadašnje kadrovske i materijalne popune bilo je na Odjelu državnih odvjetnika, tajništvu i pratećim službama. Stoga je sada potrebno, osim udovoljiti međunarodnim obvezama na uspostavljanju središnjeg tijela međunarodne suradnje u istragama transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, preinaciti ustrojstvo postojećeg Odjela za sprječavanje pojava korupcije i za odnose s javnošću, kako bi on po svojoj strukturi konačno postao operativan. Posebice se na temelju dosadašnje prakse Vrhovnog suda RH i županijskih sudova činilo potrebnim precizirati ustupanje nadležnosti županijskih sudova

opcinskim sudovima u sjedištu županijskih sudova. To zato jer svi predmeti organiziranog kriminaliteta nisu jednako složeni pa je potrebno da se, u inace dopuštenim slučajevima delegacije nadležnosti opcinskim sudovima preciziraju kriteriji za dodjeljivanje predmeta u rad sudovima.

ad c) Dosadašnje odredbe Zakona o suradnji Ureda i drugih državnih tijela u kaznenom progonu pocinitelja kaznenih djela organiziranog kriminaliteta oslonjene su na opće odredbe Zakona o kaznenom postupku. U Zakon je potrebno ugraditi precizniju regulativu odnosa između državnog odvjetništva i redarstvenih vlasti u slučaju postojanja osnova sumnje da je pocinjeno kazneno djelo organiziranog kriminaliteta kao i precizniju regulativu odnosa redarstvenih vlasti i Ureda, te urediti međusobne odnose Ureda i drugih ustrojstvenih jedinica državnog odvjetništva. Pri svemu tome valja voditi računa o ustavnim nacelima trodiobe vlasti te o zakonom propisanoj temeljnoj dužnosti državnih odvjetnika za progon pocinitelja kaznenih djela (članak 124. stavak 1. Ustava i članak 42. Zakona o kaznenom postupku). Posebice je bilo potrebno precizirati djelovanje mehanizama za pokretanje kaznenopravne reakcije u slučaju da je pocinjeno teko kazneno djelo organiziranog kriminaliteta, kako bi se opći standardi za pokretanje te reakcije («Ako postoje osnove sumnje da je pocinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti», članak 186. ZKP-a) pojasnili i približili kriminalističkom iskustvu tijela kaznenog progona. To je učinjeno uvođenjem kroz standard «naznake organiziranog kriminaliteta» u članku 7. ovoga Zakona.

ad d) Dosadašnji predistražni postupak za kaznena djela organiziranog kriminaliteta voden je sukladno općim odredbama Zakona o kaznenom postupku i posebnim odredbama Zakona o USKOK-u (članci 39 do 43). U praksi su se te odredbe potvrdile kao odgovarajuće osim u pogledu prikupljanja podataka koji predstavljaju bankovnu tajnu. Zakon o bankama («Narodne novine», broj 84/2002), propisao je obvezu čuvanja bankovne tajne u članku 99. tako da je tu tajnu isključio za priopćavanje povjerljivih podataka za potrebe kaznenog postupka samo na temelju pisanog naloga Ureda. Kako je takva odredba Zakona o bankama u praksi potpuno onemogućila hitno pribavljanje podataka o bankovnim računima i o transakcijama koje predstavljaju zaštićenu bankovnu tajnu, a najčešće se odnose na korist ostvarenu kaznenim djelom, bilo je potrebno, sukladno odredbama Konvencije UN o transnacionalnom organiziranom kriminalitetu o posebnim istražnim tehnikama i privremenom oduzimanju imovinske koristi pribavljene kaznenim djelima organiziranog kriminaliteta (članak 12. stavak 6.), predvidjeti posebni mehanizam pribavljanja podataka za potrebe Ureda u članku 14. ovoga Zakona (članak 42.a).

Radi normativnog uobličavanja zahtjeva za izmjenama dosadašnjeg zakona navedenih pod točkom IV. a) do d) u Ministarstvu pravosuđa osnovana je Radna skupina za izradu Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o USKOK-u (rješenje od 22. ožujka 2004., klasa: 703-01/04-01/39, urbroj: 514-04-01-04-2). Radnu skupinu činili su predstavnici pravosudnih tijela koja provode Zakon (Dragan Novosel, zamjenik Glavnog državnog odvjetnika, Željko Žganjer, Ravnatelj USKOK-a, Damir Kos, sudac Vrhovnog suda RH, Dražen Tripalo, sudac Županijskog suda u Zagrebu) te profesori materijalnog i procesnog kaznenog prava (prof. dr. sc. Anita Kurtović, Pravni fakultet u Splitu, prof. dr. sc. Davor Krapac i doc. dr. sc. Davor Derencinović, Pravni fakultet u Zagrebu). Voditelj Radne skupine bio je prof. dr. sc. Davor Krapac. Radna skupina je u pripremanju ovog teksta vodila računa o istovremenom radu na donošenju Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona («Narodne novine», broj 105/2004).

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona potrebno je osigurati dodatna sredstva za informatizaciju Ureda kao i za zapošljavanje novih djelatnika s obzirom da je predloženo osnivanje novog odjela Ureda (Odjel za međunarodnu suradnju i zajednicke istrage) i proširenje nadležnosti Ureda.

Prema važećoj sistematizaciji radnih mjesta u Uredu je predviđeno deset zamjenika ravnatelja (državni odvjetnici), četiri stručna savjetnika, četiri stručna suradnika, jedan informatički savjetnik, upravitelj pisarnice, dva administrativna referenta upisnicara, tri daktilografa, jedan administrativni tajnik i dva pomoćna radnika. Od toga, nisu popunjena radna mjesta za četiri stručna savjetnika, četiri stručna suradnika i jednog administrativnog referenta upisnicara. S obzirom da je ovim prijedlogom predviđeno uz postojeća četiri odjela, osnivanje novog Odjela za međunarodnu suradnju i zajednicke istrage kao i iz razloga proširenja nadležnosti Ureda (članak 21. ZUSKOK-a) potrebno je zaposliti još četiri zamjenika, dva stručna savjetnika, dva stručna suradnika i dva administrativna referenta.

Zbog svega toga potrebno je osigurati oko 2 156 000,00 kuna za zapošljavanje novih djelatnika. Nadalje, za plaćanje naknada vanjskim suradnicima, vještacima i dr, te svjedocima koji nisu obuhvaćeni Zakonom o zaštiti svjedoka biti će dostatna sredstva osigurana u Državnom proračunu za 2004. godinu za osnovu djelatnost, stavka intelektualne i osobne usluge kao i iz posebnih sredstava međunarodne suradnje na suzbijanju organiziranog kriminaliteta i sustava analitičkog praćenja organiziranog kriminaliteta gdje su osigurana sredstva za stavku intelektualne i osobne usluge. Takvi iznosi planirani su financijskim planom za 2005. godinu.

Ustrojavanje nove zbirke podataka iziskuje zapošljavanje novih službenika, njihovu obuku i nabavku opreme, kao i osiguravanje sredstava za njihov rad.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UREDU ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UREDU ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA

Clanak 1.

U clanku 2. stavak 3. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta («Narodne novine» broj 88/01 i 12/02) mijenja se i glasi:

«(3) Ured ima pecat koji sadrži slijedeci naziv: Republika Hrvatska - Državno odvjetništvo, Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta i grb Republike Hrvatske. Na zgradi u kojoj je smješten Ured mora biti istaknut naziv Republika Hrvatska, Državno odvjetništvo, Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, grb i zastava Republike Hrvatske.»

Clanak 2.

U clanku 12. dodaje se nova tocka 4. koja glasi:

«4. Odjel za medunarodnu suradnju i zajednicke istrage.»

Dosadašnje tocke 4. i 5. postaju tocke 5. i 6.

Clanak 3.

U clanku 14. stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Odjel za sprjecavanje pojava korupcije i za odnose s javnošću:

1. upozna je javnost o opasnosti i štetnosti korupcije te o metodama i sredstvima njihovog sprjecavanja,
2. po ovlaštenju i uputi Ravnatelja Ureda izvještava javnost o radu Ureda,
3. na temelju predmeta u radu Odjela tužitelja sastavlja izvještaje i analize o pojavnim oblicima i uzrocima korupcije u javnom i privatnom sektoru te po potrebi potice donošenje novih i izmjene postojećih zakona i podzakonskih akta,
4. obavlja i druge poslove prema godišnjem rasporedu poslova u Uredu.

Clanak 4.

Iza clanka 15. dodaje se clanak 15.a koji glasi:

«Clanak 15.a

(1) Odjel za medunarodnu suradnju i zajednicke istrage:

1. u skladu s medunarodnim ugovorima i drugim sporazumima suraduje s nadležnim tijelima drugih država i medunarodnih organizacija;
2. određuje članove u zajednicka istražna tijela koja se na temelju medunarodnog ugovora ili sporazuma ili na temelju ugovora za pojedinačni slučaj osnivaju radi istrage, kaznenog progona ili zastupanja optužbe pred sudom za kaznena djela iz clanka 21. ovoga Zakona u Republici Hrvatskoj ili jednoj ili više stranih država.

(2) U zajednickim istragama na državnom poducju Republike Hrvatske Odjel za medunarodnu suradnju i zajednicke istrage nadzire primjenu domacih pravnih propisa te poštivanje suvereniteta Republike Hrvatske. O uocnim nedostacima ili spornim pitanjima koja se ne mogu razriješiti savjetovanjem sa stranim državnim tijelom ili njegovim predstavnicima, obavješćuje bez odgode Ravnatelja koji ce po potrebi zatražiti mišljenje Ministarstva pravosuda i Ministarstva vanjskih poslova.

(3) Za potrebe zajednicke istrage Odjel za medunarodnu suradnju i zajednicke istrage:

1. zaprima zahtjeve strane države za poduzimanje posebnih izvoda kaznenih djela (clanak 190. ZKP) i prosljeđuje ih bez odgode nadležnom sudu;
  2. u slučaju osobito hitnih radnji koje su strana državna tijela prema posebnom sporazumu ovlaštena samostalno poduzimati na području Republike Hrvatske nadzire poduzimanje, pazeci da strano državno tijelo pri tome ne naruši nepovredivost doma ili pravo na osobnu slobodu i dostojanstvo osobe. Nakon provodenja tih radnji podnosi završno izvješće Ravnatelju koji može zatražiti nazocnost ovlaštene strane službene osobe prilikom podnošenja izvješća;
  3. prima zahtjeve nadležnih tijela strane države za pružanje pravne pomoći u postupcima za kaznena djela iz clanka 21. ovoga Zakona. O zaprimanju i postupanju po zahtjevu odjel će obavijestiti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.
- (4) Pod istragama u smislu ovoga Zakona podrazumijevaju se radnje i mjere koje državni odvjetnik poduzima u smislu clanka 42. stavka 2. točke 3. Zakona o kaznenom postupku.»

Clanak 5.

Clanak 17. briše se.

Clanak 6.

Clanak 21. mijenja se i glasi:

«(1) Ured obavlja poslove državnog odvjetništva u predmetima kaznenih djela:

1. zlouporabe u postupku stecaja iz clanka 283. stavka 2. i 3. Kaznenog zakona («Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01. i 105/04 – u daljnjem tekstu: KZ), nelojalne konkurencije u vanjskotrgovinskom poslovanju iz clanka 289. stavka 2. KZ, zlouporaba obavljanja dužnosti državne vlasti iz clanka 338. KZ, protuzakonitog posredovanja iz clanka 343. KZ, primanja mita iz clanka 347. KZ, primanja mita u gospodarskom poslovanju iz clanka 294.a KZ, davanja mita iz clanka 348 i davanja mita u gospodarskom poslovanju iz clanka 294.b KZ,

2. protupravnog oduzimanja slobode iz clanka 124. stavka 3. KZ, otmice iz clanka 125. stavka 2. KZ, prisile iz clanka 128. stavka 2. KZ, trgovanja ljudima i ropstva iz clanka 175. stavak 3. KZ, protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice iz clanka 177. stavka 2. KZ, razbojništva iz clanka 218. stavka 2. KZ, iznude iz clanka 234. stavka 2. KZ, ucjene iz clanka 235. stavka 2. KZ, prikrivanja protuzakonito dobivenog novca iz clanka 279. stavka 3. KZ i protupravne naplate iz clanka 330. stavka 4. i 5 KZ, ako su ta kaznena djela pocinjena u sastavu grupe (clanak 89. stavak 22. KZ) ili zlocinacke organizacije,

3. zlouporabe opojnih droga iz clanka 173. stavka 3. KZ,

4. udruživanja za pocinjenje kaznenih djela iz clanka 333. KZ, uključujući pri tome sva kaznena djela koja je pocinila ta grupa ili zlocinacka organizacija, osim za kaznena djela protiv Republike Hrvatske i oružanih snaga,

5. pocinjenih u vezi s djelovanjem grupe ili zlocinacke organizacije za koja je propisana kazna zatvora u trajanju duljem od tri godine, a kazneno djelo je pocinjeno na području dviju ili više država ili je znacajan dio njegovog pripremanja ili planiranja izvršen u drugoj državi.

(2) Ured je nadležan i za vodenje kaznenog postupka protiv organizatora grupe ili zlocinacke organizacije za pocinjenje kaznenih djela podvođenja iz clanka 195. stavka 2. KZ, nedozvoljene trgovine zlatom iz clanka 290. stavka 2. KZ i izbjegavanja carinskog nadzora iz clanka 298. stavka 2. KZ.

(3) Ured je nadležan i za kaznena djela prikrivanja protuzakonito dobivenog novca iz clanka 279. stavka 1. i 2. KZ, sprjecavanja dokazivanja iz clanka 304. stavka 1. i 2. KZ, prisile prema pravosudnom dužnosniku iz clanka 309. KZ, sprjecavanja službene osobe u obavljanju službene dužnosti iz clanka 317. KZ, napada na službenu osobu iz clanka 318. KZ, te kazneno djelo otkrivanja identiteta zašticenog svjedoka iz clanka 305.a KZ, ako su ova djela pocinjena u vezi s pocinjenjem kaznenih djela iz stavka 1. i 2. ovoga clanka. »

Clanak 7.

Iza clanka 21. dodaju se novi clanci 21.a do 21.f koji glase:

«Clanak 21.a

(1) Sva tijela državne vlasti i sve pravne osobe koje u svojem djelokrugu saznaju za okolnosti i podatke koji upućuju na neko kazneno djelo iz clanka 21. ovoga Zakona, posebice za one koje kroz nacin planiranja i pripremanja kaznenog djela, nacin pocinjenja, postupanje sa ostvarenim financijskim sredstvima, sudjelovanje u poslovnom prometu, konspirativno ponašanje pocinitelja, povezanost s inozemstvom, korupciju ili pokušaje korupcije i druga slicna ponašanja (naznake organiziranog kriminaliteta) iskazuju djelovanje udruženja od najmanje tri osobe koje su se udružile radi cinjenja kaznenih djela, dužne su o tim okolnostima podnijeti kaznenu prijavu (clanak 182. ZKP) ili obavijestiti Ured.

(2) Do donošenja posebnih propisa Ravnatelj policije Ministarstva unutarnjih poslova svojom odlukom određuje iz svake policijske uprave i Ravnateljstva policije najmanje dva rukovodna službenika kriminalističke policije koji u slučaju sumnje na kazneno djelo iz stavka 1. ovoga clanka:

1. suraduju s nadležnim državnim odvjetnikom i Uredom u procjeni naznake organiziranog kriminaliteta pri odlucivanju o pokretanju izvida;
2. suraduju s Uredom u sabiranju i raščlambi izvida i njihovoj procjeni kod konacnog odlucivanja o pokretanju kaznenog postupka ili ustupanja predmeta Uredu.

(3) Ured zapošljava kao savjetnike najmanje dva službenika koji su stekli zvanje samostalnog policijskog inspektora ili više zvanje. Savjetnici:

1. suraduju u postavljanju zahtjeva Ureda i pomažu u provedbi zahtjeva;
2. predlažu poduzimanje potrebnih mjera za otkrivanje pocinitelja kaznenih djela, pronalaženje i osiguranje dokaza
3. daju preporuke Ravnatelju za uskladivanje rada redarstvenih vlasti kojim je Ured dostavio zahtjev za izvide.

(4) Ravnatelj policije Ministarstva unutarnjih poslova odlucuje o tehnickim sredstvima koja ce se koristiti za izvršenje zahtjeva Ureda te po potrebi može ustrojiti strucni tim za izvršavanje zahtjeva Ureda.»

Clanak 21.b

(1) Ako se uz osnove sumnje da je pocinjeno kazneno djelo za koje se progon poduzima po službenoj dužnosti (clanak 181. stavak 1. ZKP), a napose uz kazneno djelo;

- zlouporabe opojnih droga,
- trgovanja ljudima i ropstva,
- protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice,
- protupravnog oduzimanja slobode,
- otmice,
- medunarodne prostitucije,
- podvođenja,
- iskorištavanja djece ili maloljetnih osoba za pornografiju,
- prijevare (ukljucujuci gospodarske prijevare i prijevare osiguranja),
- iznude,
- ucjene,
- nedozvoljene uporabe autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvodaca,
- krivotvorenja novca,
- krivotvorenja vrijednosnih papira,
- prikrivanja protuzakonito dobivenog novca,
- zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju,

- nedozvoljene trgovine,
- izbjegavanja carinskog nadzora,
- protupravne naplate,

pojave naznake organiziranog kriminaliteta, redarstvene vlasti će odmah o tome izvijestiti nadležno državno odvjetništvo i u dogovoru s tim državnim odvjetništvom poduzeti bez odgode potrebne radnje i o tome izvijestiti Ured.

(2) Nakon primitka obavijesti iz stavka 1. ovog clanka Ured može ako ocijeni da je počinjeno kazneno djelo iz njegove nadležnosti, preuzeti rad u predmetu. O tom izvješćuje redarstvene vlasti i državno odvjetništvo koje je do tada postupalo u predmetu.

(3) Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske može nalogom odrediti da se u državnim odvjetništvima koja imaju u radu veći broj predmeta iz stavka 1. ovog clanka odredi zamjenik koji će redarstvenim vlastima davati upute i za poduzimanje potrebnih radnji i mjera, te po potrebi provoditi druge izvide.

(4) Ako državno odvjetništvo iz stavka 1. ovog clanka smatra da ne postoje naznake organiziranog kriminaliteta o tome izvješćuje Ured. Ured može zatražiti da Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske da nalog iz clanka 26. stavak 3. Zakona o državnom odvjetništvu.

(5) Po dovršetku izvida državno odvjetništvo iz stavka 1. ovog clanka ustupa predmet Uredu ako smatra da je počinjeno kazneno djelo iz njegove nadležnosti ili izvješćuje Ured da će nastaviti postupak .

Clanak 21.c

(1) Ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo iz clanka 21. ovoga Zakona, Ured i redarstvene vlasti poduzet će sve što je potrebno da bi se prodrlo u središte zločinacke organizacije, razotkrili njezini članovi i organizatori te prikupili svi podaci i dokazi potrebni za kazneni postupak. U tom cilju:

1. redarstvene vlasti bez odgode izvješćuju Ured o zapocinjaju i provođenju izvida, za kaznena djela iz clanka 21. ovoga Zakona za koja su same saznale, a Ured se uključuje bez odgode po svojoj prosudbi,
2. u izvršavanju svojih ovlasti pokretanja i usmjeravanja izvida kaznenih djela (clanak 42. stavak 2. točke 1, 2. i 3. ZKP) Ured osobito vodi računa o hitnim izvidima i istražnim radnjama te mjerama privremenog osiguranja oduzimanja imovinske koristi. O poduzimanju tih mjera savjetuje se s redarstvenim vlastima i Ministarstvom financija.

(2) Ravnatelj policije Ministarstva unutarnjih poslova organizira središnje prikupljanje, pohranu i obradu svih obavijesti koje su važne za pokretanje i vođenje kaznenog postupka za kaznena djela iz clanka 21. ovoga Zakona, a posebice one koje se odnose na identitet, prirodu, sastav, ustroj, lokaciju i aktivnosti grupe ili zločinacke organizacije; veze s drugim grupama ili zločinackim organizacijama te kaznena djela koja je počinila grupa ili zločinacka organizacija te njezin član ili pripadnik. Središnja evidencija tih obavijesti dostupna je računalnom mrežom Uredu u realnom vremenu.

Clanak 21.d

Ako izvidi redarstvenih vlasti ili državnog odvjetništva pokažu da postoje naznake organiziranog kriminaliteta kod kaznenih djela prijevare, uključujući gospodarsku prijevaru i prijevaru osiguranja, kaznenih djela kojima se povređuju intelektualna prava, kaznenih djela prikrivanja protuzakonito dobivenog novca, zlorabe u postupku stečaja, utaje poreza i drugih davanja, zloraba ovlasti u gospodarskom poslovanju, nedozvoljene trgovine, izbjegavanja carinskog nadzora i drugih kaznenih djela koja su počinjena s ciljem pribavljanja veće imovinske koristi, Ured će od Porezne uprave Ministarstva financija zatražiti kontrolu poslovanja pravne i fizičke osobe i privremeno oduzimanje novca, vrijednosnih papira, predmeta i dokumentacije koji mogu poslužiti kao dokaz, te zatražiti obavijesti o

prikupljenim, obradenim i pohranjenim podacima u vezi neobicnih i sumnjivih novčanih transakcija. U svom zahtjevu Ured može pobliže oznaciti potrebni sadržaj tražene mjere ili radnje te zahtijevati da ga se o njoj izvrši, kako bi joj mogao prisustvovati. Nepostupanje po zahtjevu ili dulje neizvršavanje zahtjeva predstavlja težu povredu službene ili radne dužnosti.

Clanak 21.e

(1) Ako postoji sumnja na pranje novca, Ured za sprječavanje pranja novca će:

1. obavijestiti Ured o sredstvu, prihodu ili imovini za koju je na bilo koji način saznao ako je vjerojatno da potice od kaznenih djela navedenih u clanku 21. ovoga Zakona;
2. od obveznika provedbe mjera sprječavanja pranja novca zatražiti sve podatke o transakcijama i strankama kojima obveznici raspolažu i u roku od tri dana dostaviti te podatke Uredu.

(2) Na zahtjev Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta Ured za sprječavanje pranja novca dužan je dati sve raspoložive podatke o transakcijama osumnjicenika za koje postoji sumnja da se radi o pranju novca, kao i izvršiti potrebne provjere u cilju utvrđivanja postojanja takvih transakcija.

(3) Državni inspektori, ovlašteni na privremeno oduzimanje ili zadržavanje sumnjivih predmeta, sredstava ili imovine uz obavijest Uredu dostavljaju zapisnik o poduzetoj radnji i prijepis odluke o oduzimanju ili zadržavanju.

Clanak 21.f

(1) Nadležni sudac izvršenja (clanak 43. Zakona o izvršavanju kazne zatvora) dostavlja Uredu sva rješenja u postupku izvršavanja kazne zatvora osuđenika za kaznena djela iz clanka 21. ovoga Zakona.

(2) Po primitku rješenja o upucivanju na izdržavanje kazne zatvora Ured može Zatvoru u Zagrebu – Odjelu za psihosocijalnu dijagnostiku i Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav dostaviti mišljenje o povezanosti osuđenika s drugim članovima zločinacke organizacije koje se koristi za izradu pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora i za donošenje odluke o kaznionici ili zatvoru gdje će se kazna izvršavati.

(3) Upravitelj kaznionice ili zatvora obavješćuje bez odgode Ured o svim važnim podacima o osuđeniku za kazneno djelo iz clanka 21. ovoga Zakona, za koje je saznao tijekom izdržavanja kazne zatvora.»

Clanak 8.

U clanku 22. dodaje se stavak 2. koji glasi:

(2) U postupku za kaznena djela iz clanka 21. ovoga Zakona ne primjenjuju se odredbe Glave XXV. Zakona o kaznenom postupku.»

Clanak 9.

U clanku 24. stavku 2. iza rijeci: «Varaždina» dodaju se rijeci: «Velikoj Gorici i ».

Dodaje se stavak 4. koji glasi:

«(4) Ako je više osoba optuženo za više kaznenih djela iz clanka 21. ovoga Zakona i drugih kaznenih djela, a između pocinitelja kaznenih djela postoji međusobna veza, provest će se jedinstveni postupak pred sudom iz stavka 1. ovoga clanka.»

Clanak 10.

Clanak 26. mijenja se i glasi:

«Na obrazloženi prijedlog predsjednika županijskog suda iz clanka 24. stavka 1. ovoga Zakona Vrhovni sud Republike Hrvatske može odrediti da se sudenje održi pred drugim

županijskim ili općinskim sudom u sjedištu tog županijskog suda, ako je ocito da će se tako lakše provesti postupak ili ako postoje drugi važni razlozi.»

Clanak 11.

Clanak 27. mijenja se i glasi:

«(1) Vijeca suda pred kojim se provodi suđenje u predmetima iz članka 21. ovoga Zakona sastavljena su od troje sudaca.

(2) Suce u ova vijeca u sudovima iz članka 24. stavka 2. ovoga Zakona predsjednik istog županijskog suda postavlja na vrijeme od četiri godine iz reda sudaca koji se odlikuju iskustvom na radu u složenijim predmetima uz mišljenje sudackog vijeca.

(3) Suce u vijeca općinskog suda kojemu je predmet dodijeljen na rad odlukom Vrhovnog suda u smislu odredbe članka 26. ovoga Zakona određuje predsjednik tog suda iz reda sudaca koji se odlikuju iskustvom na radu u složenijim predmetima.

(4) Optužbu pred sudovima kojima je predmet dodijeljen u rad odlukom Vrhovnog suda u smislu odredbe članka 26. ovoga Zakona, zastupa Ured ili državno odvjetništvo koje odredi Glavni državni odvjetnik na prijedlog Ravnatelja Ureda.»

Clanak 12.

U članku 39. stavku 1. u zadnjoj rečenici briše se točka i stavlja zarez, te dodaju riječi: «ali u svrhu predlaganja pojedine istražne radnje može obaviti obavijesni razgovor sa građanima». Brišu se stavci 2, 3. i 4.

Clanak 13.

U članku 41. stavku 1. riječi: «članku 21. stavak 1. i 2.» zamjenjuju se riječima: «članku 21.»

Clanak 14.

Iza članka 42. dodaju se članci 42.a i 42.b koji glase:

Clanak 42.a

«(1) Cim sazna za vjerojatnost da određena osoba na svojim bankovnim računima prima, drži ili na drugi način posluje sa prihodima ostvarenim kaznenim djelima iz članka 21. ovoga Zakona, a ti su prihodi važni za izvide i istragu tih kaznenih djela ili podliježu prisilnom oduzimanju prema odredbama Kaznenog zakona, Zakona o kaznenom postupku i Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, Ured će zahtjevom zatražiti od banke dostavljanje podataka o tim računima (članak 234. stavak 3. ZKP). Zahtjev sadrži podatke iz članka 51. stavka 1. ovoga Zakona, ali se sredstva, prihodi i imovina ostvareni kaznenim djelima ne moraju oznaciti u točnoj visini ako ona još nije potpuno poznata.

(2) Ako banka ne postupi po zahtjevu, Ured će zatražiti od istražnog suca da odluci o zahtjevu.

(3) Istražni sudac će odmah odluciti o zahtjevu Ureda ili odmah zatražiti odluku vijeca iz članka 20. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku. Protiv odluke vijeca Ured ima pravo žalbe u roku od 48 sati.

(4) Istražni sudac može banci izdati nalog da u roku navedenom u nalogu:

1. Uredu dostavi podatke o stanju računa osobe iz stavka 1. ovoga članka,
2. prati platni promet na računima naznacene osobe te da za vrijeme pracenja platnog prometa redovno izvješćuje Ured o transakcijama na pracenom računu.

(5) Ako banka ne postupi po mlogu istražnog suca ili odluci vijeca iz stavka 3. i 4. ovoga članka službena ili odgovorna osoba u banci kaznit će se novčanom kaznom do 20.000,00 kuna, a ako i nakon toga odbije postupiti može se zatvoriti. Zatvor traje do izvršenja naloga, a najduže do mjesec dana. O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili je određen

zatvor odlucuje vijeće županijskog suda (članak 20. stavak 2. ZKP). Žalba protiv rješenja o zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja (članak 257. stavak 3. ZKP).

(6) Kad je banci izdao nalog iz stavka 4. ovoga članka istražni sudac može na zahtjev Ureda pozvati i ispitati članove tijela banke, dionicare, zaposlenike i sve druge osobe koje imaju pristup povjerljivim podacima u svrhu prikupljanja obavijesti o okolnostima koje je banka saznala na temelju pružanja usluga i obavljanja poslova s pojedinacnim klijentom (članak 98. Zakona o bankama).

Članak 42.b

(1) Prikriveni istražitelj kao službena osoba redarstvenih vlasti može se ispitati kao svjedok o sadržaju razgovora koje je vodio s osobama prema kojima je određena mjera privremenog ograničenja ustavnih prava i sloboda iz članka 190. stavka 1. točke 4. i 5. Zakona o kaznenom postupku i članka 42. Zakona o USKOK- u kao i svim sudionicima kaznenog djela radi cijeg otkrivanja i dokazivanja je ta mjera bila određena, ako postoji bojazan da te osobe zbog stvarnih ili pravnih razloga neće iskazivati na glavnoj raspravi.

(2) U takvom slučaju Ravnatelj će bez odgode od istražnog suca zatražiti ispitivanje prikrivenog istražitelja kao svjedoka u smislu odredbe članka 197. Zakona o kaznenom postupku uz istovremeni prijedlog da se ta radnja poduzme uz poseban način ispitivanja i sudjelovanja svjedoka u postupku (članak 251. ZKP).

(3) Zapisnik ročišta za poseban način ispitivanja i sudjelovanja svjedoka u postupku može se koristiti:

1. za donošenje odluke o osiguranju prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelom iz članka 21. ovoga Zakona;
2. u kaznenom postupku u kojem je prvostupanjski sud valjano utvrdio da je osoba protiv koje je bila određena mjera iz stavka 1. ovoga članka počinila i neko drugo kazneno djelo osim onih iz članka 21. ovoga Zakona.»

Članak 15.

Članak 48. briše se.

Članak 16.

U članku 50. dodaje se stavak 5. koji glasi:

«(5) Ukoliko postoji bojazan da se prisilno oduzimanje prihoda iz članka 42.a stavka 1. ovoga Zakona ne bi moglo osigurati ili bi bilo skopcano s nerazmjernim poteškocama, istražni će sudac u nalogu banci izdati zabranu iz stavka 2. točka 3. ovoga članka. Zabrana stupa na snagu izdavanjem naloga i traje do donošenja rješenja o mjeri osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelom iz članka 51. stavka 2. ovoga Zakona.»

Članak 17.

U članku 51. stavku 1. točki 2. rijeci: «organiziranog kriminaliteta» zamjenjuje se riječima: «iz članka 21. ovoga Zakona.»

Članak 18.

U članku 60. stavak 2. mijenja se i glasi:

«(2) Osim namjena navedenih u Zakonu o državnom odvjetništvu sredstva za posebne namjene jesu i:

1. sredstva za zaštitu svjedoka ukoliko nisu posebno određena u Zakonu o zaštiti svjedoka («Narodne novine», broj 163/03),

2. sredstva za naknade vanjskim suradnicima (vještaci, i dr.),
3. sredstva za posebne potrebe.»

Clanak 19.

Predmete koji su dodijeljeni na rad općinskom sudu odlukom Vrhovnog suda u smislu odredbe članka 26. Zakona o USKOK-u, prije stupanja na snagu Zakona o USKOK- u dovršiti će ti sudovi u vijeću sastavljenom prema odredbi članka 27. stavka 1. Zakona o USKOK-u.

Clanka 20.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od njegove objave u «Narodnim novinama».

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1:

Dosadašnji naziv nije precizirao da je Ured posebno samostalno tijelo odvojeno od državnog odvjetništva, tako da je u komunikaciji s raznim državnim tijelima, posebno s inozemnim pravosudnim tijelima dolazilo do nesporazuma o tome da li je Ured državno odvjetništvo ili upravno tijelo. Zbog toga je izmijenjen stavak 3. članka 2. tako je sada iz samog naziva Ureda vidljivo da je dio državnog odvjetništva.

Uz članak 2:

Kako su novim člankom 15.a određeni poslovi koje obavlja poseban odjel Ureda za međunarodnu suradnju, to je trebalo nadopuniti članak 12. u kojem se određuje unutrašnje ustrojstvo Ureda. Stoga je članku 12. dodana je nova točka 4. «Odjel za međunarodnu suradnju i zajednicke istrage». Time su ti poslovi Ureda koji su dijelom bili u nadležnosti Odjela tužitelja sada prošireni i jasnije definirani.

Uz članak 3:

U članku 14. koji propisuje djelovanje Odjela za sprječavanje pojava korupcije i odnose s javnošću u izmijenjenom stavku 1. jasnije su definirane njegove zadace. Odjel je zadržao svoju edukativnu i preventivnu djelatnost na način da upozna javnost o opasnosti i štetnosti korupcije. Nadalje Odjel po ovlaštenju i uputi Ravnatelja Ureda izvještava javnost o radu Ureda (toc. 2.), dok je analitička zadaća odjela na jasniji način definirana u točki 3. Odjel na temelju predmeta u radu Odjela tužitelja Ureda sastavlja izvješća i analize o pojavnim oblicima i uzrocima korupcije u javnom i privatnom sektoru te po potrebi potice donošenje novih i izmjene postojećih zakona i podzakonskih akta. Ostali poslovi koji su do sada zakonom bili u djelokrugu odjela izbrisani su jer sukladno Nacionalnom programu za borbu protiv korupcije prelaze u djelokrug posebnog vladinog tijela.

Uz članak 4:

Novi članak 15.a propisuje osnivanje novog odjela Ureda pod nazivom «Odjel za međunarodnu suradnju i zajednicke istrage». Dosadašnja iskustva kao i preuzete međunarodne obveze ukazuju da postoji potreba za osnivanjem takvog odjela koji bi u skladu s međunarodnim ugovorima a i drugim sporazumima surađivao s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija. Člankom 15.a određuju se poslovi koje obavlja novi Odjel. U stavku 4. ovog članka određen je pojam zajedničkih istraga. Pod zajedničkim istragama podrazumijevaju se radnje i mjere koje državni odvjetnik poduzima u smislu članka 42. stavka 2. točke 3. Zakona o kaznenom postupku. Kad se pojavi potreba za provođenjem zajedničkih istraga Odjel određuje članove u zajednička istražna tijela koja se na temelju međunarodnog ugovora ili bilateralnog sporazuma ili na temelju ugovora za pojedinačni slučaj osnivaju radi istrage, kaznenog progona ili zastupanja optužbe pred sudom za kaznena djela iz članka 21. ovoga Zakona u Republici Hrvatskoj ili jednoj ili više stranih država (stavak 1.). U zajedničkim istragama na državnom području Republike Hrvatske Odjel nadzire primjenu domaćih pravnih propisa te poštivanje suvereniteta Republike Hrvatske, i o uocnim nedostacima ili spornim pitanjima koja se ne mogu razriješiti savjetovanjem sa

stranim državnim tijelom ili njegovim predstavnicima, obavješćuje bez odgode Ravnatelja (stavak 2.). U slučaju daljnje dvojbe Ravnatelj će zatražiti mišljenje od Ministarstva pravosuđa i Ministarstva vanjskih poslova. U stavku 3. propisane su zadace Odjela za potrebe zajedničke istrage, kao i njegove ovlasti u nadzoru stranih istražnih tijela kada ona na temelju posebnih sporazuma poduzimaju hitne istražne radnje na području Republike Hrvatske. Odjel zaprima zahtjeve strane države za poduzimanje posebnih izvida kaznenih djela (članak 190. ZKP) i prosljeđuje ih bez odgode nadležnom sudu, te nadzire poduzimanje istražnih radnji od strane stranog državnog tijela.

Uz članak 5:

Predlaže se brisanje članka 17. obzirom da odredba o policijskim službenicima koji bi bili delegirani na rad u Ured nije zaživjela. Umjesto toga sada se novim člankom 21.a stavkom 3. propisuje da Ured zapošljava kao savjetnike najmanje dva službenika koji su stekli zvanje samostalnog policijskog inspektora ili više zvanje koji suraduju u postavljanju zahtjeva Ureda i pomažu u provedbi zahtjeva, predlažu poduzimanje potrebnih mjera za otkrivanje pocinitelja kaznenih djela, pronalaženje i osiguranje dokaza, te daju preporuke Ravnatelju za usklađivanje rada redarstvenih vlasti kojima je Ured dostavio zahtjev za provođenje izvida.

Uz članak 6:

U članku 21. Zakona o USKOK-u bila je propisana nadležnost Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

U točki 1. ovog članka i do sada su bila taksativno navedena koruptivna kaznena djela za koja je nadležan Ured. Međutim kako je u skladu s Kaznenopravnom konvencijom o korupciji u Kaznenom zakonu odvojeno primanje i davanje mita kao službeničko kazneno djelo i primanje i davanje mita u gospodarskom poslovanju to je u tom dijelu trebalo nadopuniti ovu točku članka 21. Zakona.

U točki 2. bilo je propisano da je Ured nadležan za kaznena djela udruživanja za pocinjenje kaznenih djela iz članka 333. KZ, uključujući pri tome sva kaznena djela koja je pocinila grupa ili zločinacka organizacija, osim za kaznena djela protiv Republike Hrvatske i oružanih snaga. U skladu s ovom odredbom Ured je nakon početka rada vodio postupke za kaznena djela iz članka 333., te za druga kaznena djela koja su pocinili pripadnici grupe ili zločinacke organizacije. Međutim, nakon nekog vremena, najprije u svezi kaznenog djela iz članka 173. stavka 3. KZ, a kasnije i u svezi drugih kaznenih djela, Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzeo je pravno stajalište da se radi o prividnom stjecaju između kaznenog djela iz članka 333. KZ i drugih kaznenih djela kod kojih je pocinjenje kaznenog djela od strane pripadnika grupe ili zločinacke organizacije bilo kvalifikatorna okolnost, odnosno kaznenih djela gdje je posebno bilo naglašeno da će se kazniti onaj tko organizira više osoba za pocinjenje tog određenog kaznenog djela (Rješenje Vrhovnog suda RH broj KŽ- I-746/02, od 17. listopada 2002.). Zbog toga Ured više nije bio nadležan za vodenje kaznenog postupka u odnosu na glavne oblike organiziranog kriminala. Nakon zauzimanja ovakvog pravnog stajališta u nadležnost redovnih sudova i redovnih državnih odvjetništava prešla su iz nadležnosti Ureda najprije sva kaznena djela zlouporabe opojnih droga koja su pocinjena organizirano, dakle od strane organizirane grupe i zločinacke organizacije, a zatim i druga kaznena djela kod kojih je kao je kvalifikatorna okolnost propisano pocinjenje tih kaznenih djela od strane osoba koje su se udružile za cinjenje tih kaznenih djela ili organiziranje mreže preprodavatelja ili posrednika.

To međutim nije bila prvobitna intencija zakonodavca kod donošenja Zakona o USKOK-u. Stoga je s ciljem da se precizno odredi nadležnost Ureda izmijenjena točka 2. članka 21. na način da je ustanovljen katalog kaznenih djela za koja je nadležan Ured. Kako od navedenih kaznenih djela njih šest sadrži više kvalifikatornih obilježja (članak 124. stavak 3., članak 125. stavak 2., članak 175. stavak 3., članak 218. stavak 2., članak 234. stavak 2. i članak 235. stavak 2.), a ostala samo obilježje da je djelo počinjeno u sastavu grupe ili zločinacke organizacije, to se izriječkom navodi da je za ta djela Ured nadležan samo ako ih počinji grupa (članak 89. stavak 22. KZ) ili zločinacka organizacija (članak 89. stavak 23. KZ). Time se osigurava nadležnost Ureda za sve oblike organiziranog kriminaliteta propisane u ovim člancima Kaznenog zakona.

Točkom 3. je određeno da je Ured nadležan za sve oblike izvršenja kaznenog djela iz članka 173. stavak 3. KZ. Naime kod bilo kojeg oblika izvršenja toga kaznenog djela uvijek se radi o organiziranoj kriminalnoj skupini. Cijeneci težinu i opasnost ovog kaznenog djela nužno je da za progon počinitelja bude nadležan Ured. Naime, tijekom 2003. za navedeno kazneno djelo bile su prijavljene 163 osobe, od kojih dio prijavljen za udruživanje za počinjenje ovog kaznenog djela, a dio za organizaciju mreže preprodavaca. Prijava je odbacena u odnosu na svega tri osobe, dok je istražni zahtjev podnesen u odnosu na 157 osoba. Nakon istrage je optuženo 128 osoba. Presuda je donesena prema 59 osoba, osuđeno je 38 osoba, dok je u odnosu na 21 osobu donesena oslobadajuća presuda. To pokazuje da je za sve oblike kaznenog djela iz članka 173. stavak 3. KZ potrebna nadležnost Ureda jer se u postupcima protiv počinitelja radi o složenim i dugotrajnim izvidima koje je potrebno provesti prije pokretanja kaznenog postupka.

Predloženom točkom 4. određeno je da je Ured nadležan i za duga kaznena djela ako su počinjena u stjecaju s kaznenim djelom udruživanja za počinjenje kaznenih djela iz članka 333. KZ, osim za kaznena djela protiv Republike Hrvatske i oružanih snaga.

U novom stavku 2. propisana je nadležnost Ureda za vodenje kaznenog postupka protiv organizatora grupe ili zločinacke organizacije za počinjenje kaznenih djela podvođenja iz članka 195. stavka 2. KZ, nedozvoljene trgovine zlatom iz članka 290. stavka 2. KZ i izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 298. stavka 2. KZ kako bi bilo jasno da su i ta djela u ingerenciji Ureda.

Uz članak 7:

Novi članci 21.a do 21.f sadrže odredbe o postupanju Ureda i drugih državnih tijela, te se njima preciziraju odnosi između Ureda, Ravnateljstva policije, Ministarstva unutarnjih poslova, redarstvenih vlasti, Porezne uprave, Ureda za sprječavanje pranja novca i suca izvršenja.

Članak 21.a

Novim člankom 21.a definirana su tzv. «naznake organiziranog kriminaliteta» kao kriminalistički indikatori koji tijelima državnih vlasti, ali i pravnim osobama, signaliziraju postojanje kaznenih djela iz nadležnosti Ureda. Ako državna tijela i pravne osobe saznaju na bilo koji način za te indikatore dužna su obavijestiti Ured, a u slučaju da uz naznake organiziranog kriminaliteta raspolažu s osnovama sumnje, tj. dokazima da su počinjena kaznena djela, dužna su, sukladno općim propisima, podnijeti kaznenu prijavu.

Na temelju dosadašnje odredbe članka 17. u Uredu su trebala raditi dva policijska službenika, ali Ravnateljstvo policije ih do sada nije uputilo na rad u Ured, obrazlažući to time da za taj premještaj nema uporišta u policijskim propisima. Ne ulazeci u takovo

obrazloženje, bilo je svrhovito posebno regulirati komunikaciju policije i Ureda u provođenju izvida. Predloženi stavak 2. ima u vidu ustrojstvo Ravnateljstva policije MUP-a RH i policijskih uprava. On precizira odjele određenih policijskih uprava u kojima bi trebali biti policijski službenici za suradnju s Uredom. Radi se o odjelima koji poduzimaju potrebne mjere da se pronade pocinitelj i sudionici te otkriju i osiguraju tragovi i predmeti kaznenih djela iz članka 21. Zakona o USKOK-u.

Stavkom 3. daje se mogućnost Uredom da primi na rad kao savjetnike najmanje dva službenika koji su stekli zvanje samostalnog policijskog inspektora ili više zvanje. Oni obzirom na svoje poznavanje rada policije pomažu Ravnatelju i zamjenicima Ravnatelja u postavljanju zahtjeva Ureda i u provedbi zahtjeva, u predlaganju potrebnih mjera za otkrivanje pocinitelja kaznenih djela, pronalaženje i osiguranje dokaza i daju preporuke Ravnatelju za usklađivanje rada redarstvenih s radom Ureda.

Članak 21.b

Novim člankom 21.b precizira se rad državnog odvjetništva i redarstvenih vlasti na početku izvida kaznenih djela kod kojih postoje naznake organiziranog kriminaliteta. Određuje se postupanje redarstvene vlasti, državnog odvjetništva i Ureda kada postoje osnove sumnje da je pocinjeno kazneno djelo za koje se progon poduzima po službenoj dužnosti, ako se radi o kaznenom djelu koje ima naznake organiziranog kriminaliteta. U tom slučaju redarstvene vlasti dužne su o tome najprije izvijestiti nadležno državno odvjetništvo, te u dogovoru s njim poduzeti bez odgode potrebne radnje i mjere i o tome odmah izvijestiti Ured. On tada može samo pratiti rad na tom predmetu, ali i može odmah sam preuzeti predmet. Također se sada određuje kada i pod kojim uvjetima državno odvjetništvo, koje je nadležno po općim propisima, ustupa predmet Uredom. Ova je odredba potrebna da bi se Ured rasteretio od rada na predmetima kod kojih doduše postoje samo udaljeni indikatori da bi se moglo raditi o predmetu iz njegove nadležnosti. Naime, tijekom dosadašnjeg rada građani su se često obraćali Uredom tražeći njegovu postupanje iako iz njihovih podnesaka bez dodatnih provjera nije se moglo ocijeniti da li će u konkretnom slučaju biti nadležan Ured ili drugo državno odvjetništvo. Također su i državna odvjetništva u ovakvim slučajevima odmah ustupala predmete Uredom koji je tek nakon izvida odlučivao da li je on nadležan ili je nadležno drugo državno odvjetništvo.

Članak 21.c

Novim člankom 21.c naglašava se dužnost redarstvenih vlasti da poduzmu sve potrebne mjere da se otkrije djelovanje i članovi zločinackih skupina, te propisuje suradnja Ureda s redarstvenom vlasti tijekom izvida koje vodi Ured. Odredbom stavka 1. određeno je da su redarstvene vlasti dužne bez odgode izvijestiti Ured o zapocinjaju i provođenju izvida, a Ured će odlučiti po vlastitoj prosudbi o potrebi uključivanja u izvide.

Stavkom 2. propisan je sadržaj baza podataka o organiziranom kriminalitetu, uvjeti za njihovo prikupljanje i pohranu, time da su Uredom ti podaci dostupni u stvarnom vremenu. Bez toga Ured nije u mogućnosti voditi izvide i koordinirati rad svih istražnih tijela. Sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka mogu se prikupljati i pohranjivati samo podaci koji se odnose na identitet, prirodu, sastav, ustroj, lokaciju i aktivnosti grupe ili zločinacke organizacije; veze s drugim grupama ili zločinackim organizacijama te o kaznenim djelima koja je pocinila grupa ili zločinacka organizacija te njezin član ili pripadnik.

Ustrojavanje takvih zbirki podataka potrebno je propisati provedbenim propisima u kojima će se odrediti vremenski rok za realno ustrojavanje zbirke.

Clanak 21.d

Novim clankom 21.d propisuje se suradnja Ureda sa Poreznom upravom Ministarstva financija u slucajevima kada izvodi redarstvenih vlasti ili drzavnog odvjetništva pokažu da postoje naznake organiziranog kriminaliteta kod kaznenih djela prijevare, kaznenih djela kojima se povreduju intelektualna prava, gospodarskog kriminaliteta i drugih kaznenih djela koja su pocinjena s ciljem pribavljanja vece imovinske koristi. Tada je Ured dužan od Porezne uprave Ministarstva financija zatražiti kontrolu poslovanja pravne i fizicke osobe i privremeno oduzimanje do donošenja presude novca, vrijednosnih papira, predmeta i dokumentacije koji mogu posložiti kao dokaz o kaznenom djelu ili imovini ostvarenoj kaznenim djelom. Na zahtjev Ureda, Ravnatelj Ureda ili njegov zamjenik može prisustvovati radnjama koje provodi nadležno državno tijelo.

Clanak 21.e

U dosadašnjem clanku 48. stavak 1. i 2. bila je propisana dužnost Ureda za pranje novca i drzavnog inspektorata da o kaznenim djelima organiziranog kriminaliteta izvješćuju Ured. Pokazalo se je da to nije dostatno, posebice zbog propisa iz Zakona o sprjecavanju pranja novca («Narodne novine», broj 69/97 i 106/97) koji vrlo ograniceno odreduju dužnost Ureda za sprecavanje pranja novca u provodenju izvoda tih specificnih kaznenih djela. Stoga, da bi se mogli prikupiti podaci važni za utvrđivanje imovinske koristi i oduzimanje imovine stecene kaznenim djelima. Predlaže se da ce Ured za sprecavanje pranja novca od obveznika provedbe mjera sprjecavanja pranja novca zatražiti sve podatke o transakcijama i strankama kojima oni raspolažu i u roku od tri dana dostaviti te podatke Uredu. Time ce se znatno proširiti informacijska baza Ureda za odlucivanje o postojanju naznaka organiziranog kriminaliteta te o postojanju osnovane sumnje da su pocinjena kaznena djela iz njegove nadležnosti.

Radi ucinkovitog «zamrzavanja» i oduzimanja imovine stecene kroz organiziranu kriminalnu djelatnost državni inspektori dužni su privremeno oduzeti ili zadržavati sumnjive predmete, sredstava ili imovinu uz obavijest Uredu.

Clanak 21.f

Ovim clankom se odreduje da ce nadležni sudac izvršenja dostaviti Uredu sva rješenja koja donosi u postupku izvršavanja kazne zatvora u odnosu na osudnike zbog kaznenih djela iz clanka 21. ZUSKOK-a, kako u prvostupanjskom tako i u drugostupanjskom postupku, a što znaci od rješenja o upucivanju do rješenja o prekidu izdržavanja kazne zatvora ili rješenja o opozivu prekida izdržavanja kazne zatvora. Pojam «u postupku izvršavanja kazne zatvora» obuhvaca i prvu fazu dok osudenik još nema svojstvo zatvorenika i drugu fazu kada stice svojstvo zatvorenika. Ovakvom formulacijom udovoljiti ce se potrebama Ureda za saznanjem o postupanju suca izvršenja koji upucuje osudenika na izdržavanje kazne zatvora te suca izvršenja koji je za zatvorenika nadležan za vrijeme izdržavanja kazne zatvora. Po predloženim rješenjima Ured može dostavljati svoje mišljenje Odjelu za psihosocijalnu dijagnostiku i Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav. Odjel za psihosocijalnu dijagnostiku nakon obavljenih strucnih poslova nad zatvorenikom predlaže na temelju pojedinacnog programa izvršavanja kazne zatvora u kojoj kaznionici ili zatvoru bi se kazna trebala izvršavati, dok odluku o tome donosi Središnji ured Uprave za zatvorski sustav.

Uz članak 8:

S obzirom da je po članku 21. ovoga Zakona Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ponekad nadležan i za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora do 5 godina u praksi su se pojavila mišljenja da bi se za ta djela kada su ustupljena općinskim sudovima trebala primjenjivati glava XXV. Zakona o kaznenom postupku, dakle, odredbe o skraćenom postupku. Premda takva mišljenja ne odgovaraju odredbama ZKP i ovog Zakona ipak je radi otklanjanja dvojbi korisno izrijeком riješiti to pitanje.

Uz članak 9:

Ovom odredbom rješava se pitanje u slučajevima kada se kazneni postupak vodi protiv više osoba, od kojih protiv nekih za kaznena djela iz članka 21. Zakona, a protiv drugih za kaznena djela koja nisu u nadležnosti Ureda, ali između svih tih djela postoji povezanost (koneksitet). Na primjer, kad protiv organizatora postoji optužba za zlouporabu opojnih droga (čl. 173. st. 3. KZ), a organizator ima mrežu suradnika koji nisu svjesni postojanja te organizacije, jer ih je zavrbovao svakog zasebno. U ovom slučaju potrebno je spojiti postupak protiv njegovih suradnika koji bi se inače vodio pred sudom opće nadležnosti s postupkom protiv organizatora, zato jer postoji međusobna veza i povezanost dokaznog materijala. Treba se podsjetiti da su tijekom 2003. za članak 173. stavak 3. KZ bile prijavljene 163 osobe, od kojih je dio prijavljen za udruživanje za pocinjenje ovog kaznenog djela, a dio za organizaciju mreže preprodavaca. Istovremeno za kazneno djelo iz članka 173. stavak 2. KZ bilo je prijavljeno 716 osoba od kojih veliki dio za prodaju ili kupovanje radi prodaje ili na drugi način neovlašteno stavljanje u promet stvari ili pripravaka koji su propisom proglašeni opojnim drogama. Jedan dio tih osoba je u stvarnosti to djelo pocinio kao dio mreže suradnika i ne znajući za ostale osobe koje su bile vrbovane od istog organizatora, pa je u takvim slučajevima, radi uspješnosti postupka, te radi međusobne povezanosti pocinitelja s organizatorom, nužno vođenje zajedničkog postupaka.

Uz članak 10:

Dosadašnja odredba članka 21. ZUSKOK-a kojom je propisana nadležnost kaznenih djela sa elementima organiziranog kriminaliteta i koruptivnim elementima ne prepoznaje specifičnosti pojedinih kaznenih djela kod kojih se uočava manja složenost postupanja pred sudom. U praksi je uočeno da je u jednom manjem broju slučajeva složenost predmeta takva da bi ih uspješno mogli voditi i suci općinskih sudova. Uočeno je i to da su od ukupno podignutih 108 optuženja od strane Ureda, predsjednici županijskih sudova predložili promjenu nadležnosti u samo 11 predmeta ili 10,18% (predsjednik Županijskog suda u Zagrebu u 7 predmeta, predsjednik Županijskog suda u Splitu u 3 predmeta i predsjednik Županijskog suda u Osijeku u 1 predmetu). Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučujući po ovim prijedlozima iste je prihvatio u 10 predmeta, dok je u jednom predmetu prijedlog odbijen. Od ovih predmeta u kojima je prijedlog prihvacen, samo jednom određen je za postupanje Županijski sud u Zagrebu, a 9 puta predmeti su dodijeljeni u rad općinskim sudovima, koji bi bili nadležni za postupanje prema općim propisima, i to Općinski sud u Zagrebu 2 predmeta, a općinskim sudovima u Velikoj Gorici, Čakovcu, Daruvaru, Pakracu, Grubišnom polju, Trogiru i Šibeniku po jedan predmet. Postavilo se je pitanje da li bi ove predmete koji su dodijeljeni u rad trebalo voditi više od tri profesionalna suca. Radi izbjegavanja nedoumica predlaže se izmjena u članka 27. st. 1. ZUSKOK-a na način da se ispušta riječ «županijskog». Time postaje jasna potreba formiranja raspravnih vijeća u sastavu od tri profesionalna suca, neovisno o tome gdje se postupak vodi i neovisno o općim propisima o sastavu suda koji ovisi o zaprijecenoj kazni za kazneno djelo. Kako bi bile

riješene nedoumice u vezi zastupanja optužbe, osim opceg nacela da optužbu zastupa USKOK, predvidena je i mogucnost da Glavni državni odvjetnik odredi drugo državno odvjetništvo za postupanje u konkretnom predmetu. Medutim, ovu odluku Glavni državni odvjetnik donosio bi tek na prijedlog Ravnatelja USKOK-a koji je u mogucnosti ocijeniti složenost predmeta sa pozicije tužitelja. Cijeneci da pojedini sudovi kojima bi predmet trebao biti dostavljen u rad ne raspolažu dostatnim brojem sudaca predloženom izmjenom clanka 26. ZUSKOK-a propisuje se ogranicenje Vrhovnom sudu RH u pogledu sudova kojima predmet mogu dodijeliti u postupanje.

Uz clanak 11:

Kako je znatno manji broj predmeta koji se dodjeljuju u rad odlukom Vrhovnog suda RH od onih kod kojih takva delegacija nije moguca, predlaže se uvođenje stavka 3. u clanku 27. ZUSKOK-a, kojim se propisuje da ce u delegiranim predmetima suce za vijece koje ce voditi postupak odrediti predsjednik toga suda ad hoc za konkretni predmet. Prilikom određivanja tih sudaca, predsjednik suda dužan je voditi racuna da se radi o sucima koji se odlikuju u iskustvu i radu na složenim predmetima.

Uz clanak 12:

Dosadašnja odredba clanka 39. Zakona koja sadrži ovlasti Ureda u provodenju izvida zabranjivala je usporedno vodenje izvida za odredeno kazneno djelo i vodenje istrage. Radi uspješnijeg provodenja istrage predlaže se da Ured ipak može tijekom istrage obaviti obavijesni razgovor s nekom osobom ali samo u cilju da bi dobio od nje potrebna saznanja za predlaganje pojedine istražne radnje u toj istrazi. Tim se znatno pospješuje ucinkovitost istrage i skracuje njezino trajanje.

Uz clanak 13:

U clanku 41. stavku 1. izvršene su jezicni ispravci («osnovi sumnje» u «osnove sumnje»), te je katalog kaznenih djela za koja istražni sudac može odrediti mjere kojima se privremeno ogranicavaju ustavna prava i slobode radi pribavljanja podataka i dokaza za provedbu kaznenog postupka, proširen na cijeli clanak 21. odnosno i na korupcijska kaznena djela. Ne može se, nacelno, isključiti potreba poduzimanja mjera pružanja simuliranih poslovnih usluga ili sklapanja simuliranih pravnih poslova u cilju otkrivanja pocinitelja i takvih kaznenih djela u privatnom sektoru.

Uz clanak 14:

Novi clanak 42.a

Nova odredba daje mogucnost Uredu da neposredno traži od banke podatke o sumnjivim transakcijama odredene osobe radi potrebne brzine u postupanju kod izvida kaznenih djela organiziranog kriminala i korupcije i postupanje istražnog suca kad banka odbije postupiti po zahtjevu Ureda.

Nadalje, odredba precizira obveze banke u slucaju sumnjivih transakcija da suraduje u izvidima i istraživanju kaznenih djela organiziranog kriminala ili u prisilnom oduzimanju imovine koja je stecena izvršenjem tih kaznenih djela. Dosadašnji bankarski propisi to su omogucavali ali na nacin koji ne odgovara potrebama hitnog i ucinkovitog postupanja. Stoga

se predlaže da istražni sudac u vrlo kratkom roku nakon zahtjeva Ureda banci izda nalog za dostavljanje podataka koji su zaštićena tajna ili nalog da pratiti sumnjivi platni promet na računima naznacene osobe.

To je sukladno postulatima iz članka 7. i posebice članka 12. stavka 6. Konvencije UN protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta. Predlaže se također da se određene osobe mogu ispitati ukoliko je predan i izdan nalog banci (članovi tijela banke, dionici, zaposlenici i sve druge osobe koje imaju pristup povjerljivim podacima), u svrhu prikupljanja obavijesti o okolnostima koje je banka saznala na temelju pružanja usluga i obavljanja poslova s pojedinacnim klijentom.

Novi članak 42.b

Na sjednici Kaznenog odjela Vrhovnog suda RH održanoj 9. srpnja 2004. godine zauzeto je stajalište da se prikriveni istražitelj ne smije ispitati o sadržaju razgovora sa osumnjicenikom. Radna skupina je na prijedlog Ravnatelja USKOK-a predvidjela novi članak 42.b. U njemu se dopušta ispitivanje prikrivenih istražitelja kao svjedoka o sadržaju njihovih razgovora sa osobama obuhvaćenim mjerama iz članka 190. stavka 1. točke 4. i 5. Zakona o kaznenom postupku i članka 42. Zakona o USKOK-u ali u ograničenoj mjeri i uz poštivanje postulata «pravicnog postupka» određenih u judikaturi Europskog suda za ljudska prava. Riječ je o značajnoj iznimci od pravnog režima ispitivanja građana od strane redarstvene vlasti određenog Zakonom o kaznenom postupku. Stoga novi propis sadrži ograničenja takvog ispitivanja, kao što su formalne pretpostavke za poduzimanje ove radnje i njezinu valjanost.

Uz članak 15:

Članak 48. brisan je iz razloga što predloženi novi članak 21.e propisuje suradnju Ureda za sprječavanje pranja novca s Uredom.

Uz članak 16:

U članku 50. Zakona o USKOK-u koji propisuje mjere osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelom iz članka 21. ovoga Zakona koje određuje sud na prijedlog Ureda, u novom stavku 5. propisano je da će istražni sudac u nalogu banci izdati zabranu o isplati novčanog iznosa za koji je određena mjera osiguranja ako postoji bojazan da se prisilno oduzimanje prihoda iz članka 42. stavka 1. ne bi moglo osigurati na drugi način ili bi bilo skopcano s nerazmjernim poteškocama.

Uz članak 17:

Dopunom točke 2. stavka 1. članka 51. precizirano je da se radi o kaznenom djelu organiziranog kriminaliteta iz članka 21. ovoga Zakona.

Uz članak 18:

Iako je zaštita svjedoka regulirana posebnim zakonom (Zakon o zaštiti svjedoka, «Narodne novine», broj 163/02) koji predviđa i sredstva za tu namjenu, postoji potreba da se osiguraju nužna sredstva za zaštitu svjedoka dok još Glavni državni odvjetnik nije podnio prijedlog za zaštitu. Zbog toga je potrebno propisati da sredstva za posebne namjene cine i

sredstva za zaštitu svjedoka, ukoliko nisu posebno određena u Zakonu o zaštiti svjedoka. Nadalje, zbog naravi posla Ured bi trebao raspolagati određenim sredstvima koja bi služila za plaćanje naknade pouzdanicima, suradnicima, za eventualno osnivanje i rad prikrivenih pravnih osoba i dr., što bi moglo znatno pridonijeti kvalitetnom otkrivanju i procesuiranju kaznenih djela. Nadalje, predlaže se da Ured samostalno raspolaže sredstvima za posebne potrebe posebno bi se regulirao odgovarajućim normativnim aktom.

Uz članak 19:

Kako je dio predmeta iz nadležnosti Županijskih sudova u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Splitu prema dosadašnjoj odredbi članka 26 odlukom Vrhovnog suda dodijeljen na rad općinskim sudovima prije stupanja na snagu ovoga ovih izmjena bilo potrebno propisati da će ih dovršiti ti sudovi u vijecu sastavljenom prema odredbi članka 27. stavka 1. Zakona o USKOK-u.

Uz članak 20:

Ovom odredbom određuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona. Ocjenjuje se da s obzirom na već steceno iskustvo i uhodanost u primjeni odredaba dosadašnjeg zakona od strane njihovih glavnih adresata dulja *vacatio legis* nije potrebna.

V. ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 2.

- (1) Ured je posebno državno odvjetništvo koje se ustanovljuje za područje Republike Hrvatske i ima sjedište u Zagrebu.
- (2) Ako u ovom Zakonu nije što drukcije propisano, na ustrojstvo i djelatnost Ureda primjenjuju se odredbe Zakona o državnom odvjetništvu.
- (3) Ured ima pečat koji sadrži naziv Ureda te naziv i grb Republike Hrvatske. Na zgradi u kojoj je smješten Ured moraju biti istaknuti naziv Ureda, grb i zastava Republike Hrvatske.

Članak 12.

Ured u svom sastavu ima:

1. odjel za istraživanje i dokumentaciju,
2. odjel za sprječavanje pojava korupcije i za odnose s javnošću,
3. odjel državnih odvjetnika koji nastupaju kao tužitelji (u daljnjem tekstu: odjel tužitelja),
4. tajništvo,
5. prateće službe.

Članak 14.

(1) Odjel za sprječavanje pojava korupcije i za odnose s javnošću:

1. upoznaje javnost o opasnosti i štetnosti korupcije te o metodama i sredstvima njezina sprječavanja,
  2. zajedno s ostalim nadležnim tijelima i ustanovama usmjerava provedbu aktivnosti iz Akcijskog plana Nacionalnog programa za borbu protiv korupcije,
  3. sastavlja izvješća i analize o pojavnim oblicima i uzrocima korupcije u javnom i privatnom sektoru i na njihovom temelju predlaže izmjene zakona i podzakonskih akata te pruža stručnu savjetodavnu pomoć nadležnim tijelima u provedbi tih propisa,
  4. organizira i usmjerava provedbu stalne stručne izobrazbe djelatnika tijela kaznenoga pravosuđa i ostalih državnih tijela, kao i zaposlenih u školama i ostalim odgojno-obrazovnim ustanovama, o opasnosti i štetnosti korupcije i važnosti njezina sprječavanja,
  5. obavlja i druge poslove prema godišnjem rasporedu poslova u Uredu.
- (2) Poslove Odjela za sprječavanje pojava korupcije i za odnose s javnošću obavljaju savjetnici i stručni suradnici pod nadzorom zamjenika ravnatelja koji je godišnjim rasporedom poslova raspoređen za upravljanje odjelom.

Članak 17.

(1) Ravnatelj policije Ministarstva unutarnjih poslova, uz prethodni pisani sporazum s Ravnateljem, svojom odlukom premješta na rad u Ured najmanje dva policijska službenika u zvanju samostalnoga policijskog inspektora ili višem zvanju sukladno odredbama Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

(2) Policijski službenici iz stavka 1. ovoga članka:

1. suraduju u postavljanju zahtjeva Ureda i pomažu u provedbi zahtjeva,
2. predlažu poduzimanje potrebnih mjera i radnji za otkrivanje pocinitelja kaznenih djela, pronalaženje i osiguranje dokaza,
3. uskladuju rad redarstvenih vlasti kojima je Ured dostavio zahtjev za provedbu izvida kaznenih djela.

(3) Ravnatelj policije Ministarstva unutarnjih poslova ustrojava stručni tim za izvršavanje zahtjeva Ureda, te odlučuje o tehničkim sredstvima koja će koristiti za izvršenje zahtjeva Ureda.

Članak 21.

(1) Ured obavlja poslove državnog odvjetništva u predmetima kaznenih djela:

1. zlouporaba u postupku stečaja iz članka 283. stavka 2. i 3. Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00. i 51/01. – u daljnjem tekstu: KZ), nelojalne konkurencije u vanjskotrgovinskom poslovanju iz članka 289. stavka 2. KZ, zlouporaba obavljanja dužnosti državne vlasti iz članka 338. KZ, protuzakonitog posredovanja iz članka 343. KZ, primanja mita iz članka 347. KZ i davanja mita iz članka 348. KZ,

2. udruživanja za počinjenje kaznenih djela iz članka 333. KZ, uključujući pri tome sva kaznena djela koja je počinila grupa ili zločinacka organizacija, osim za kaznena djela protiv Republike Hrvatske i oružanih snaga,

3. počinjenih u vezi s djelovanjem zločinacke organizacije za koja je propisana kazna zatvora u trajanju duljem od tri godine, a kazneno djelo je počinjeno na području dviju ili više država ili je značajan dio njegovog pripremanja ili planiranja izvršen u drugoj državi.

(2) Ured je nadležan i za kaznena djela prikrivanja protuzakonito dobivenog novca iz članka 279. stavka 1. i 2. KZ, sprječavanja dokazivanja iz članka 304. stavka 1. i 2. KZ, prisile prema pravosudnom dužnosniku iz članka 309. KZ, sprječavanja službene osobe u obavljanju službene dužnosti iz članka 317. KZ i napada na službenu osobu iz članka 318. KZ, ako su ova djela počinjena u vezi s počinjenjem kaznenih djela iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 22.

U postupku za kaznena djela iz članka 21. ovoga Zakona primjenjuje se Zakon o kaznenom postupku (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 58/99. i 112/99.) i drugi opći propisi kaznenog postupka osim ako ovim Zakonom nije što drukčije propisano.

Članak 24.

(1) Za predmete kaznenih djela iz članka 21. ovoga Zakona stvarno i mjesno su nadležni županijski sudovi u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu, osim ako ovim Zakonom nije propisano drugačije.

(2) Županijski sud u Osijeku nadležan je i za područja županijskih sudova u Požegi, Slavonskom Brodu, Virovitici i Vukovaru. Županijski sud u Rijeci nadležan je i za područja županijskih sudova u Gospiću i Puli. Županijski sud u Splitu nadležan je i za područja županijskih sudova u Dubrovniku, Šibeniku i Zadru. Županijski sud u Zagrebu nadležan je i za područja županijskih sudova u Bjelovaru, Čakovcu, Koprivnici, Karlovcu, Sisku, Varaždinu i Zlataru.

(3) Sud iz stavka 1. ovoga članka nadležan je za suđenje u slučaju sudioništva u kaznenom djelu iz članka 21. ovoga Zakona, kao i u slučaju stjecaja s drugim kaznenim djelom.

Članak 26.

Na obrazloženi prijedlog predsjednika županijskog suda iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona Vrhovni sud Republike Hrvatske može odrediti da se suđenje održi pred drugim nadležnim sudom, ako je očito da će se tako lakše provesti postupak ili ako postoje drugi važni razlozi.

Članak 27.

(1) Vijeca županijskog suda pred kojima se provodi suđenje u predmetima iz članka 21. ovoga Zakona sastavljena su od troje sudaca.

(2) Suce u ova vijeca postavlja na vrijeme od cetiri godine predsjednik županijskog suda uz mišljenje sudackog vijeca iz reda sudaca koji se odlikuju iskustvom na radu u složenijim predmetima gospodarskog i organiziranog kriminaliteta.

Clanak 39.

(1) U svrhu prikupljanja potrebnih obavijesti o kaznenim djelima iz svoje nadležnosti (clanak 21.), Ured može pozivati građane i uzimati njihove izjave, te zahtijevati provedbu izvida kaznenih djela na nacin predviden Zakonom o kaznenom postupku. Izjave osumnjicenika koje je Ravnatelj ili zamjenik ravnatelja prikupio na nacin propisan clankom 177. stavkom 4. i 5. Zakona o kaznenom postupku mogu se koristiti u kaznenom postupku kao dokaz. Ured ne može za isto kazneno djelo voditi izvide usporedno s istragom koju je za to djelo u pogledu određene osobe pokrenuo.

(2) Ured može osobito:

1. zatražiti od Ministarstva financija kontrolu poslovanja pravne i fizicke osobe i privremeno oduzimanje do donošenja presude novca, vrijednosnih papira, predmeta i dokumentacije koji mogu poslužiti kao dokaz, obavljanje poreznog nadzora i dostavu podataka koji mogu poslužiti kao dokaz o pocinjenom kaznenom djelu ili imovini ostvarenoj kaznenim djelom, obavljanje inspekcijskog nadzora, te zatražiti obavijesti o prikupljenim, obradenim i pohranjenim podacima u vezi neobicnih i sumnjivih novcanih transakcija,

2. predložiti ispitivanje svjedoka uz primjenu odredbi o zaštiti svjedoka iz Zakona o kaznenom postupku.

(3) U zahtjevu iz stavka 2. tocke. 1. ovoga clanka, Ured može pobliže oznaciti potrebni sadržaj tražene mjere ili radnje te odrediti da ga tijela vlasti odmah izvijeste o poduzetoj radnji ili mjeri. Ako zatraži da joj prisustvuje, tijela vlasti iz stavka 2. ovoga clanka ce radnju ili mjeru provesti na nacin kojim se Uredu to omogućuje.

(4) Nepostupanje po zahtjevu ili dulje neizvršavanje zahtjeva Ureda predstavlja težu povredu službene ili radne dužnosti.

Clanak 41.

(1) Na zahtjev Ravnatelja ili po službenoj dužnosti istražni sudac može protiv osobe za koju postoje osnovi sumnje da sama ili zajedno s drugima priprema kaznena djela navedena u clanku 21. stavku 1. tocki 2. i 3. ovoga Zakona kod kojih razrada plana djelovanja i stupanj njihove povezanosti upucuje na ozbiljnu opasnost po javni poredak osim mjera iz clanka 180. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku, odrediti i mjere pružanja simuliranih poslovnih usluga ili sklapanja simuliranih pravnih poslova ako redarstvene vlasti na drugi nacin to kazneno djelo ne mogu otkriti, spriječiti ili dokazati ili bi to bilo skopcano s nerazmjernim teškocama.

(2) Pisani obrazloženi nalog kojim se mjera određuje i koji sadržava raspoložive podatke o osobi protiv koje se mjera provodi, opis kaznenog djela, nacin, opseg, mjesto i trajanje mjere koje mora biti primjereno ostvarenju njezinoga cilja, može se tri mjeseca nakon njegova donošenja produljiti za isti rok ako to opravdavaju okolnosti za koje se naknadno saznalo.

(3) Odluku o tome donosi vijeće iz clanka 20. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku, posebice vodeći racuna o tome da li ostvareni cilj određene mjere odgovara stupnju ograničenja osobnih prava građana ili bi se isti rezultati mogli dobiti drugim, blažim izvidnim radnjama i mjerama.

Clanak 48.

(1) Ured za sprječavanje pranja novca obavijestit će Ured o sredstvu, prihodu ili imovini za koju je na bilo koji nacin u poslovima svoga djelokruga saznao ako je vjerojatno da potice od kaznenih djela navedenih u clanku 21. ovoga Zakona.

(2) Državni inspektori, ovlašteni na privremeno oduzimanje ili zadržavanje sumnjivih predmeta, sredstava ili imovine uz obavijest će Uredu dostaviti zapisnik o poduzetoj radnji i prijepis odluke o oduzimanju ili zadržavanju.

(3) Banke i druge pravne, odnosno fizičke osobe iz članka 2. Zakona o sprječavanju pranja novca dužne su na zahtjev Ravnatelja odmah dostaviti podatke o stanju na onim računima naznacene osobe za koje postoji osnovana sumnja da ih ona koristi radi korištenja novca ostvarenog kaznenim djelima organiziranog kriminala ili radi prikrivanja izvora takvoga novca. Ako je rok za dostavljanje tih podataka, kojeg je Ured odredio u svojem zahtjevu bez opravdanog razloga prekoracen, odgovorna osoba odgovarat će za kazneno djelo sprječavanja dokazivanja po članku 304. stavku 2. Kaznenog zakona.

(4) Ured može od suda zatražiti da banci ili drugoj pravnoj osobi koja se bavi platnim prometom izda nalog o pracenju platnog prometa na računima naznacene osobe navedenim u stavku 3. ovoga članka. U nalogu će sudac odrediti istovjetnost osobe vlasnika racuna, trajanje pracenja platnog prometa do šest mjeseci od dana izdavanja naloga te dužnost cuvanja tajne takvog pracenja platnog prometa. Banka ili druga pravna osoba za vrijeme pracenja platnog prometa redovno izvješćuje Ured o transakcijama na pracenom racunu.

Clanak 50.

(1) Sud će na prijedlog Ureda odrediti mjeru osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelom iz članka 21. ovoga Zakona ako utvrdi da:

1. postoje osnovi sumnje da su sredstva, prihod ili imovina izravno ili neizravno ostvareni kaznenim djelom iz članka 21. ovoga Zakona,
2. vrijednost tih sredstava, prihoda ili imovine prelazi ukupnu svotu od 100.000,00 kuna i
3. postoje osnovi sumnje da će pocinitelj kaznenog djela iz članka 21. ovoga Zakona prije zapocinjania kaznenog postupka ili u njegovu tijeku onemoguciti ili znatno otežati oduzimanje sredstava, prihoda ili imovine ostvaren kaznenim djelom iz članka 21. ovoga Zakona.

(2) Kao mjeru osiguranja iz stavka 1. ovoga članka sud može odrediti jednu ili više od mjera iz Ovršnog zakona, a osobito:

1. zabilježbu založnoga prava na nekretnini protivnika ili na pravu uknjiženom na nekretnini,
2. koju od mjera osiguranja pljenidbom nekretnina koje nisu upisane u zemljišne knjige, pljenidbom ili cuvanjem ili upravom nad pokretnim stvarima, novcane tražbine, primanja iz ugovora o radu ili službe te svih drugih imovinskih ili materijalnih prava kao i pljenidbu isprava o dionici i drugih vrijednosnih papira protivnika,
3. zabranu banci ili pravnoj osobi koja obavlja poslove platnoga prometa da protivniku ili trecjoj osobi po njegovom nalogu, isplati s njegova racuna novcani iznos za koji je određena mjera osiguranja. Taj iznos ne može se prenijeti s toga racuna dok zabrana traje.

(3) Mjere osiguranja određuju se u korist Republike Hrvatske ili pravne osobe koju odredi ministar nadležan za poslove pravosuda.

(4) Bilo koja radnja koju protivnik poduzme protivno određenoj mjeri bez pravnog je ucinka.

Clanak 51.

(1) Zahtjev Ureda za pokretanje postupka iz članka 44. stavka 1. ovoga Zakona sadrži:

1. kratki cinjenicni opis kaznenog djela i njegov zakonski naziv,
2. opis sredstva, prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelom organiziranog kriminaliteta,
3. podatke o pravnoj ili fizickoj osobi koja ta sredstva, prihode ili imovinu drži,
4. razloge za sumnju da su ona izravno ili neizravno u vezi s pocinjenim kaznenim djelima iz prijedloga i postoji vjerojatnost da će protivnik osiguranja onemoguciti ili znatno otežati oduzimanje imovine, sredstava ili prihoda stecenih kaznenim djelom iz članka 21. ovoga Zakona.

(2) Mjeru osiguranja iz članka 50. ovoga Zakona sud određuje odmah, a najkasnije dvanaest sati nakon primitka zahtjeva predlagatelja. U rješenu kojim se određuje mjera osiguranja sud

ce oznaciti vrijednost sredstva odnosno iznos prihoda ili koristi ostvarene kaznenim djelom i vrijeme za koje se ona određuje.

(3) U rješenju sud može odrediti da se mjera osiguranja ne odnosi na dio prihoda ili imovine za koju ima mjesta primjeni pravila o zaštiti poštenoga stjecatelja.

(4) Rješenje ostaje na snazi najdulje do proteka dvadeset i prvog dana nakon njegova donošenja, do odluke o žalbi ili do donošenja odluke kaznenog suda o oduzimanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom.

(5) Obrazloženo rješenje o određivanju mjere osiguranja sud će dostaviti protivniku, banci i drugim osobama koje se bave platnim prometom te po potrebi i drugim državnim tijelima.

(6) Danom otvaranja stečajnog postupka nad protivnikom osiguranja vrijednost sredstva ili iznos prihoda ili koristi ostvarene kaznenim djelom određene rješenjem iz stavka 2. ovoga članka smatra se dospjelim iznosom na kojem postoji pravo razlucnog namirenja.

Članak 60.

(1) Sredstva za rad Ureda osiguravaju se državnim proračunom Republike Hrvatske prema odredbama Zakona o državnom odvjetništvu.

(2) Osim namjena navedenih u Zakonu o državnom odvjetništvu sredstva za posebne namjene jesu i:

- sredstva za zaštitu svjedoka,
- sredstva za naknade vanjskim suradnicima (vještaci i dr.).